

Elpriset får idrotten ner i bryggga

– elprisets påverkan på föreningsdrivna anläggningar

Innehåll

Inledning	3
Sammanfattning	3
Rekommendationer till regering, kommun och idrottsförening	4
Resultat	5
Påverkan idag och oro inför framtiden	5
Vad känner ni oro kring?	6
Åtgärder som diskuteras	7
Kommunkontakt	8
Bilaga 1 – Kommunalt och ideellt driftade anläggningar	9
Bilaga 2 – Metodbeskrivning	11

Elpriset får idrotten ner i brygga
– elprisets påverkan på föreningsdrivna anläggningar

Form & produktion: Normy AB, oktober 2022
Text: Riksidrottsförbundet

Inledning

Denna rapport bygger på en enkät som Riksidrottsförbundet har tagit fram med anledning av de stigande elpriserna. Insamlingen skedde mellan den 27 september och den 9 oktober 2022. Målgruppen för undersökningen var de föreningar som själva äger eller sköter drifter av den anläggning där föreningen huvudsakligen idrottar. Närmare bestämt utgår vi från de föreningar som är ansvariga för elkostnaden på den anläggning/plats där de idrottar. Frågorna skickades ut till cirka 2 100 föreningar och vi fick svar från hälften.

Sammanfattning

Den rådande utvecklingen av elpriser påverkar alla idrottsföreningar på ett eller annat sätt och för många har priserna inneburit en tuff situation. Samtidigt speglar resultaten en känsla av att utvecklingen kan komma att bli än tuffare för många föreningar.

- Drygt 6 av 10 idrottsföreningar har idag påverkats negativt.
- Knappt 9 av 10 idrottsföreningar är oroliga för sin situation.
- Oron är kopplad till att föreningen ska hamna i en svår ekonomisk situation eller behöva höja priser för sina medlemmar som i sig kan minska antalet aktiva i föreningen.
- Samtidigt ser många föreningar att just höjda tränings- och medlemsavgifter är en väg att gå för att möta ökade utgifter. Varannan förening diskuterar också vilka energiåtgärder som kan göras på anläggningen för att minska kostnaderna.
- Cirka 8 av 10 föreningar har inte haft någon kontakt med sin kommun om energiläget.
- Antal föreningar som äger och/eller driftar den anläggning där de huvudsakligen idrottar, uppskattas till mellan 6000–8000 föreningar.

Rekommendationer till regering, kommun och idrottsförening

Med utgångspunkt i slutsatserna ovan, tillsammans med idrottsrörelsens rådande arbete, vill Riksidrottsförbundet lyfta fram några rekommendationer kopplat till stigande elpriser.

Regering

- Inkludera föreningslivet i de stödinsatser som planeras
- Inrätta ett särskilt stöd för energieffektivisering

Kommuner

- Se över driftbidrag för att stödja föreningar med skenande elpriser
- Samla föreningar i kommunen tillsammans med energirådgivare
- För en nära dialog med RF-SISU Distrikt för en uppdaterad nulägesbild

Föreningar

- Arbeta tillsammans i föreningen för att minska elanvändningen
- Ta vara på Riksidrottsförbundets råd till energieffektivisering¹
- Ta kontakt med er kommun samt energi- och klimatrådgivare i kommunen

---

¹) www.rf.se/RFarbetarmed/idrottsanlaggningarochidrottsmiljoer/Energieffektivisering/ och www.rf.se/contentassets/9088e8f410e54111a5694fd9864f6a15/riksidrottsforbundet--energieffektivisering.pdf

Resultat

I följande del redovisar RF resultatet av de frågor som ingår i enkäten. Observera att svaren enbart gäller för föreningar som äger eller driftar sin egen anläggning. Uppskattningsvis rör det sig om cirka 6000–8000 föreningar².

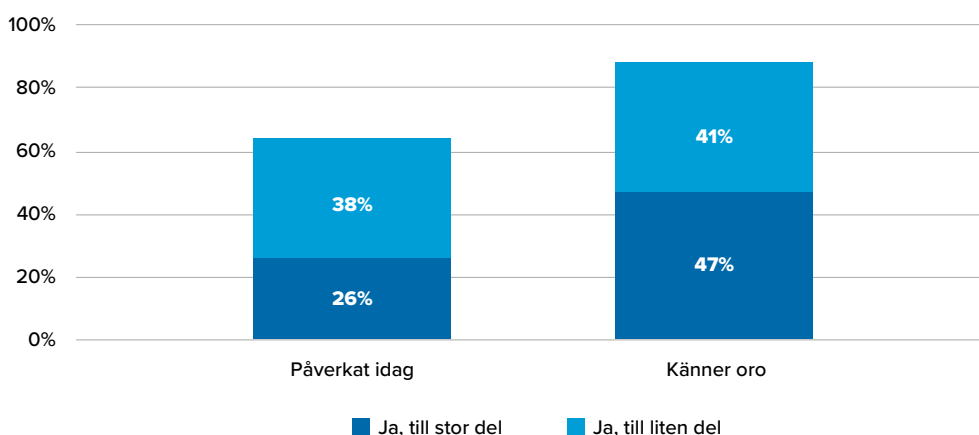
Påverkan idag och oro inför framtiden

Hur idrottsföreningar påverkas av den rådande utvecklingen av elpriser skiljer sig åt. Det kan skilja sig mellan föreningar i olika delar av landet och mellan föreningar som idrottar i kommunal anläggning respektive äger sin egen anläggning. Skillnaden kan också vara stor beroende på vilken typ av anläggning som föreningen vistas på. I denna rapport tittar vi enbart på de föreningar som själva äger eller driftar anläggningen³.

Drygt 60 procent av föreningarna upplever att de påverkats (negativt) av ökade elpriser. Många gånger finns också en enkel förklaring till om föreningen påverkats eller ej. ”Vi har ett bundet avtal just nu”, ”vår anläggning drivs utan el” (ex frisbeegolfbana), ”vi har inte behövt slå på värmen i föreningslokalen än” är tre typiska svar för de föreningar som inte påverkats (än). Med andra ord svar som till viss del vittar om att föreningen kan komma att påverkas med tiden.

När frågan skiftar fokus till huruvida föreningen känner en oro för situationen, så ökar andelen till cirka 90 procent. En förklaring till detta är de föreningar som idag har bundet avtal, men som räds den dagen då avtalet löper ut, om exempelvis en månad, om tre månader eller om ett år. Likaså kan det tänkas att en del föreningar maktar med situationen idag men är orolig för ytterligare högre priser.

Figur 1. Har föreningens verksamhet påverkats negativt av ökade elpriser? (vänster stapel)
Känner ni oro för föreningens situation på grund av ökade elpriser? (höger stapel)

²) Ett längre resonemang om antal föreningar som själva äger eller driftar sin anläggning/plats finns att läsa i bilaga 1.

³) Föreningar som helt eller delvis är ansvarig för elkostnaden.

De föreningar som känner en oro för situationen har också fått svara på vad de känner en oro kring. Först och främst finns en oro att föreningen ska hamna i ett svårt ekonomiskt läge som kan äventyra framtiden för klubben. Lika vanligt är det att föreningen oroar sig för att behöva höja priserna för sina medlemmar. Denna åtgärd är ofta kopplad till en oro att aktiva slutar, framför allt de aktiva som har sämre ekonomiska förutsättningar.

Vad känner ni oro kring?

- Behöva höja priserna för våra medlemmar 68%
- Att hamna i ett svårt ekonomiskt läge 64%
- Att vi kommer tappa medlemmar 34%
- Tvingas stänga ner verksamheten 29%

”Vårt problem är att vårt elavtal på fast pris går ut i november och att i dagsläget är det inte aktuellt att förhandla fram ett fast pris utifrån rådande prisbild på el.”

”Vi har haft kontakt med en energirådgivare för att se vad vi kan göra för att spara el. Vi fick bra tips vad vi kan göra.”

”Vi är mycket oroliga inför vinterns elpriser. vi har bytt från rörligt elpris till annat avtal i hopp om att dämpa kommande elprishöjningar”

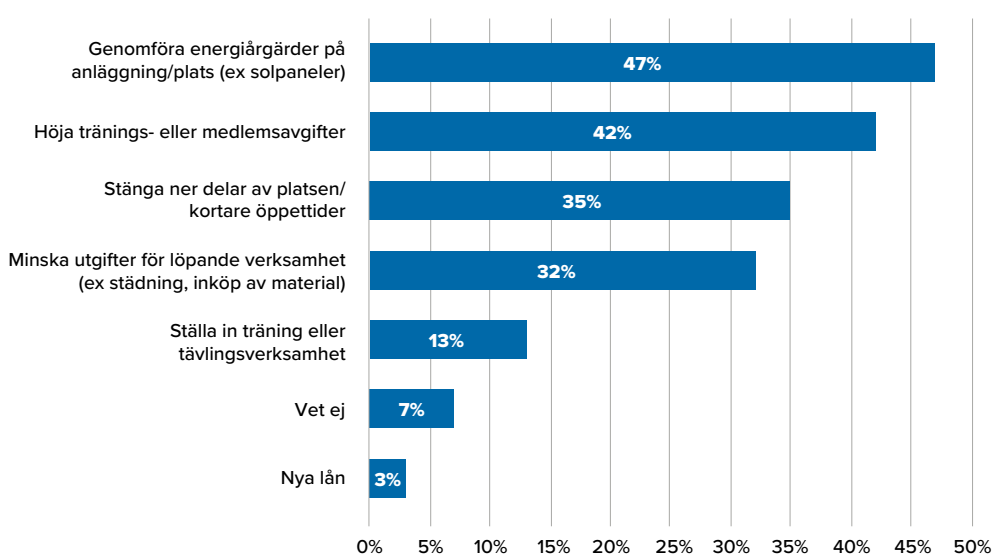
”Våra elkostnader de senaste 12 månaderna (sept 21- aug 22) är ca 100.000 kr vilket är en fördubbling jämfört med elkostnaden för de föregående 12 månaderna, vilket är oroande.”

Åtgärder som diskuteras

När det kommer till åtgärder så är det vanligaste svaret att försöka göra energiåtgärder⁴. Åtgärderna kan både vara stora och små. Vissa föreningar beskriver att de tittar på större åtgärder som att byta värmesystem till frånluftsvärmepumpar, tilläggsisolera lokalen och installera solceller. Men många föreningar pekar också på de små åtgärderna som att sänka temperaturen, korta ner antalet timmar på platsen och stänga av vitvaror.

Samtidigt är det många som ser att tränings- och medlemsavgifter kan komma att behöva höjas, trots att det är en av föreningarnas största orosmoment. Detta kan ses som ett nödvändigt ont för att kunna hålla föreningen vid liv om situationen med elpriserna blir allt för tuff.

Figur 2. Har någon av följande åtgärder diskuterats i föreningen för att klara ökade kostnader?

”Vi har haft kontakt med kommunens energirådgivare för översyn av vår elanvändning.”

”Vi kommer att byta ut belysningen i våra 2 hallar. LED som ska ersätta lysrör. Tillföra en värmepump som är bättre på att värma lokaler än lysrör. Fundering på solceller och vertikala vindkraftverk.”

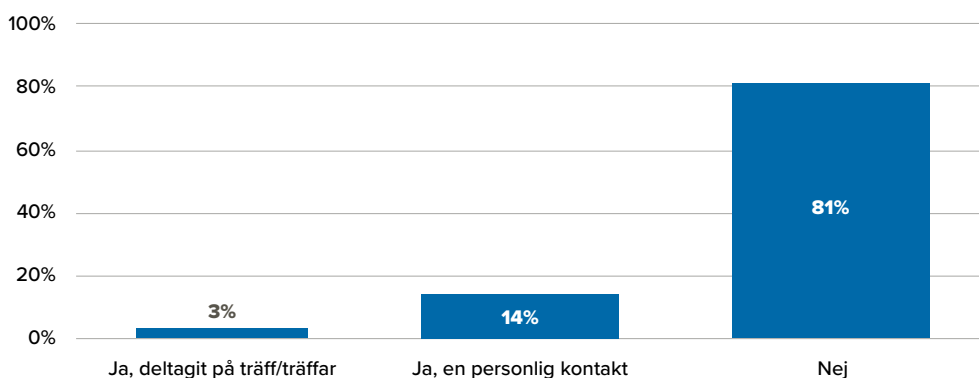
4) Även denna fråga har enbart ställts till de föreningar som idag känner en oro över situationen.

Kommunkontakt

Avslutningsvis har även en fråga ställts huruvida föreningen har haft en kontakt med sin kommun med anledning av de ökade elpriserna. Vanligast svaret är nej, vilket är vad 8 av 10 föreningar svarar. Därutöver har en del föreningar haft en personlig kontakt med sin kommun och enbart några få deltagit på gemensamma träffar.

Även om resultatet är enkelt att konstatera, blir följdfrågan mer intressanta, varför så pass få föreningar har haft en kontakt. Vi vet sedan tidigare att denna målgrupp (föreningar som äger eller drifvar sin anläggning) i mindre utsträckning brukar ha kontakt med sin kommun gällande anläggningsfrågor⁵. Orsaken kan tänkas vara tvådelad. Föreningar som äger sin egen anläggning känner vanligen mindre behov av en kommunkontakt samtidigt som kommuner i vissa fall inte arbetar med dessa föreningar eller idrotter i lika hög utsträckning.

Figur 3. Har föreningen varit i kontakt med (eller blivit kontaktade av) kommunen med anledning av de ökade elpriserna?

”Vi har haft kontakt med vår kommun gällande energieffektiviseringar. Det var innan elpriserna gick upp. Vi har haft personlig kontakt med kommunen gällande vår situation men inte enbart kopplat till elpriser.”

”Kontakt med kommunen var ingen hjälp, de svarade att de hade samma problem. Energikrisen slår 1000 gånger hårdare mot oss än vad pandemin gjorde.”

⁵ Över stock, snö och sarg:

www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/nya-dokument/nya-dokumentbanken/ovrigt/rf--over-stock-sno-och-sarg.pdf

BILAGA 1

Kommunalt och ideellt driftade anläggningar

Varken idrottsrörelsen eller någon annan aktör har idag en exakt siffra på hur många föreningar som äger och/eller driftar den anläggning som föreningen huvudsakligen använder. Många föreningar verkar på flera platser och omvänt är det vanligt att föreningar delar anläggning. Riksidrottsförbundet uppskattar att mellan 6000 – 8000 föreningar helt eller delvis driftar anläggningen/platsen de idrottar på och därmed påverkas av stigande elpriser⁶. Antalet föreningar är en uppskattning som görs utifrån nedanstående resonemang.

Utifrån SKR:s anläggningsenkät⁷ så får vi en uppskattning av hur fördelningen ser ut gällande vem som driftar anläggningen för några av de mer vanligt förekommande anläggningstyperna. Figur 3 visar att driftsförhållandena skiljer sig åt mellan olika anläggningstyper. Sammanlagd anges att föreningar står för cirka 40 procent av driften på anläggningar. Dock är kommunal drift betydligt vanligare i de anläggningar som har störst elkostnader, såsom ishallar och simhallar. Samtidigt finns många andra anläggningstyper där det (likt ridhallar) är vanligare att föreningar driftar platsen, såsom golfanläggningar, rackethallar och klubblokaler för idrotter som vistas i skog, mark och vatten.

Tittar vi på Riksidrottsförbundets anläggningsenkät⁸ så idrottar likaså cirka 40 procent av föreningarna på en plats som driftas av föreningen vilket ligger i linje med tidigare resonemang om SKR:s anläggningsenkät.

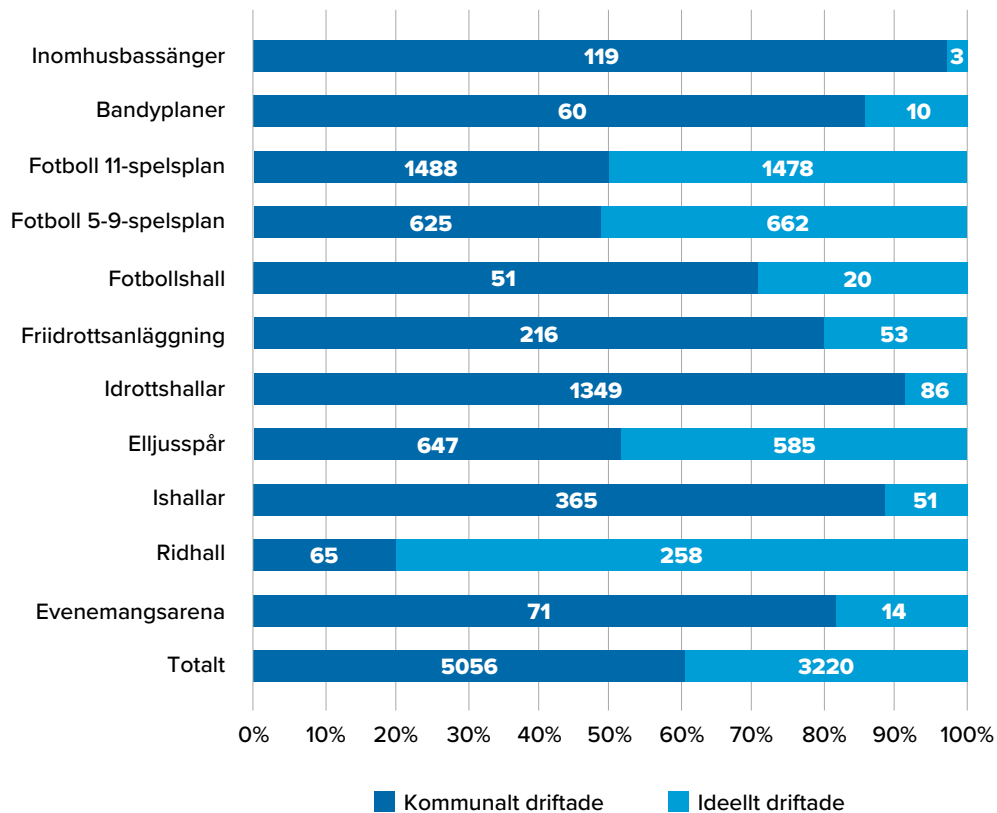
6) Även andra föreningar kan påverkas av stigande elpriser i de fall kommuner eller privata aktörer stänger ner platsen tillfälligt eller höjer avgiften för att verka på platsen.

7) SKR:s anläggningsenkät: <https://rapporter.skr.se/anlaggningsrapporten-2019---idrott-och-fritid.html>

8) Över stock, snö och sarg:

www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/nya-dokument/nya-dokumentbanken/ovrigt/rf--over-stock-sno-och-sarg.pdf

Figur 3. Antal och andel anläggningar som driftas av kommuner respektive av ideell verksamhet, uppdelat på anläggningstyp.

BILAGA 2

Metodbeskrivning

Den enkät som rapporten bygger på skickades till föreningar som äger eller driftar sin anläggning. Urvalet bygger på den anläggningsenkät som RF genomförde under våren 2022. De föreningar som då angav att de äger eller driftar sin anläggning, samt de föreningar som angav att de idrottar i skog, vatten eller luft (föreningar som många gånger har en klubbstuga eller lokal som de driftar) har valts ut för enkäten. Av urvalet på 2 300 föreningar, svarade 1206 föreningar.

Svarstiden för enkäten var mellan 27 september och den 9 oktober 2022.

För att nå de föreningar som själva ansvarar för elkostnader ställdes först en kontrollfråga *”Är föreningen ansvarig för elkostnader på den anläggning/plats där föreningen huvudsakligen idrottar?”*. De föreningar som svarade Ja och ja, till viss del har sedan valts ut. Resterande föreningar har separerats från resultaten. Slutligen är det därmed 972 föreningar som använts i resultatet.

Svarsfrekvensen för de föreningar som används i rapporten uppgår till cirka 50 procent (borträknat, från både urvalet och resultatet, de föreningar som svarat men som inte själva står för elkostnaden).

